

Peter Seger

Oratio De Otio Et Amore Illucito Otii Alumno

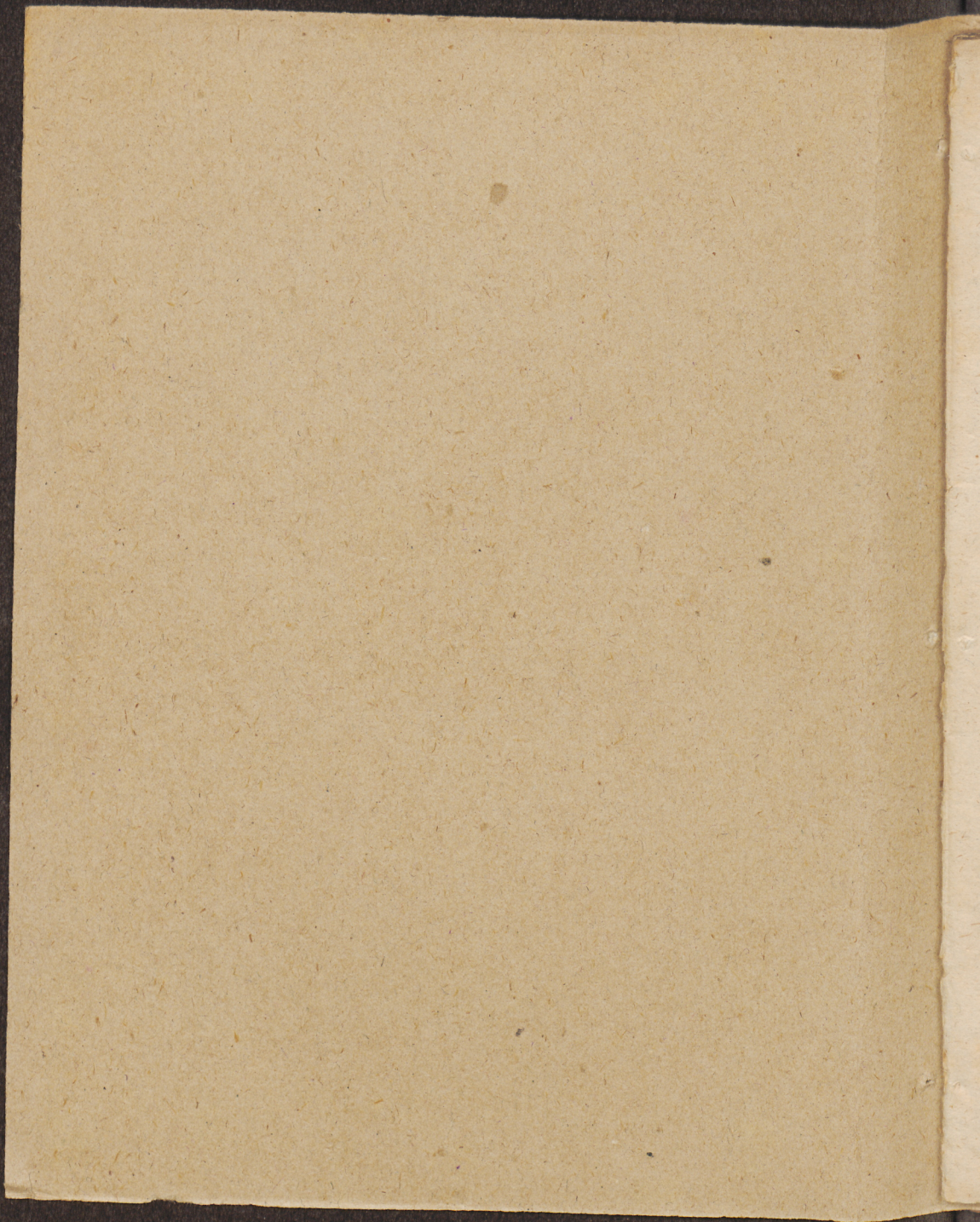
Rostochii: Myliandrus, [1602]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn729069990>

Druck Freier Zugang

P. Legger.
R. U. phil. 1602.

ORATIO
DE
OTIO ET AMO-
RE ILLICITO OTII
ALVMNO.

*Publicè in florentissimo Academia Rhodopo-
litana Lyæo, Illustrissimis Principibus,
Viris item Reverendis, Clarissimis
& doctissimis presentibus recita-
ta in Auditorio maiori 3. Non.
Iunij Anno M. D. C. II.*

PETRO SEGGERO Rostochiensis.

Rostochij Typis Stephani Myliandri.

ILLVSTRISSIMIS PRINCIPIBVS
ET DOMINIS

DN. VLDARICO
STETINENSIVM, POMERANORVM,
Cassubiorum & Vandalorum Duci, Rugiæ
Principi, Caicorum Comiti, Dynastæ in
Lovenburg & Butou &c. Rectori
Academiæ Rostochiensis
Magnifico:

NEC NON

DN. PHILIPPO
Hæredi Norvvegiæ, Duci Schlesvicensi Hol-
latiæ, Stormariæ & Dithmarsiæ, Comiti
in Oldenburg & Delmenhorst &c.
DOMINIS meis Clementissimis

submissè offert, dicat,
consecrat

PETRVS SEGGERS
Rostochiensis.

30

V L D A R I C V S
DEI GRATIA, STETINENSIVM, PO-
meranorum, Cassuborum & Vandalorum
Dux, Princeps Rugiæ, Caicorum Comes, Dyna-
sta in Lovenburg & Buton.
RECTOR ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS.

 Um multa sint ab ISOCRATE ad vitam utilia, ad honestatem necessaria scripta: tum valde eruditus placet illa sententia, quæ dixit: Disciplinarum radices amaras esse. Qua voce nihil verius esse, res ipsa loquitur. Nam quod ad primam pueritiam, ut inde exordiamur, attinet, etsi pro discipulorum varietate aliam atque aliam scimus esse educandi rationem: tamen ijs, qui primum ad alpha & beta discendum in sculam mittuntur, omnibus acerbitatum quoddam pelagus propemodum exhauriendum esse, extra controversiam est. Sequuntur paullo post multò arumnosiora: Grammatica rudimenta, ad quæ discenda & cognoscenda, quantus, pro Deum immortalem, requiritur labor! In Æsopi fabulis queritur apud Iovem Asinus de suis arumnis, quotidianis se operis confici & enecari: sed est querela eorum, qui ad discenda latini & græci sermonis fundamenta animum applicant, iustior profectò, si res ad calculos revocatur,

A 3

quam

quam a fini. Tot ibi occurrunt inexplicabiles, immen-
sa, infinita difficultates, quae lamentaria discenti sunt,
neque eas ferè intuetur, quin propemodum illa crume-
tur: tot ibi sunt declinationum ferè modi: tot coniuga-
tionum formula: tot anomala, quot Athenis noctua:
in quibus tam est desudandum, quam si molares
effoderes. Atque haec discantibus quodammodo vide-
bantur ferenda, nisi alia re acerbiora fierent. Est e-
nim non obscurum, quàm horum instrumentorum co-
gnitio necessaria sit ad quodcumq; omnino doctrinae genus
aspirantibus: quamq; non infeliciter modò sed & tur-
piter superiores disciplinas tractent, qui haec fundamen-
ta neglexerunt: itaque difficultates haec possent de-vo-
rari. insipienter enim vult, qui sine difficultatibus pol-
era vult. Sed est, qui ferè omnia ista acerbiora fa-
cere videtur: is nempe qui permittit rarè operam pri-
mae aetati dare lusibus: qui ob levissimam causam in-
terdicit ientaculo: nonnunquam quoq; merendam cri-
pit: silentium, ut Pythagoras, imperat: apud parentes
sæpè accusat: Bellerophontis sæpè ad ludum itantibus dat
perferendas literas, infelices, atque in caput atque per-
niciem eius, qui reddit scriptas: Atque cum haec erum-
nosissima videatur erumna, tum illa longè est erum-
nosior, quam ij experiuntur, qui stylum formare di-
scunt: quibus plus videtur laboris exhauriendum esse,
quàm Sisypho in voluendo in adversum montem im-
mani

mani illo saxo. est enim ad latini sermonis elegantem
sua vitatem aspiranti volvendus Terentius: perlegen-
dus Virgilius: cognoscendus Horatius: nocturna diurna-
que manu tractandus Cicero. ei bellum est cum Gram-
maticis erratis, cum obscure & ambiguis dictis, cum
improprijs, cum sordidis, cum germanis implaca-
bile: ut non tanto constiterit sudore bellum decennale
Troianum, quantum hic requiritur labor. De Logicis
alijs vè artibus dicere si vellemus, quid aliud intelligen-
tibus, quam diem commonstraremus? Verum Ama-
ror ille magis est amaror, si ex triviali pulvere produ-
ctos intueamur in Academica vita. Ac principio qui-
dem studiosis creandis quot perferenda molestia? Vi-
deas initiandum humi extensum immotumque super-
bum iacere, denati instar aut sepulti, vivum ceu mor-
tuum haberi, hominem ut bestiam tractari: liberalissi-
mè pulsari: crura, brachia, latera, totum corpus instru-
mentis fabrilibus, serra, securi, dolabra, bipenni, polcre
& ad amussim, nempe ad lignum bene crassum, pra-
parari; ut dubites, trabemne an hominem extruenda do-
mii aptari videas. Quanquam hæ non sunt molestia, si
quarum rerum gratia ludicra illa adhibeantur, conside-
res. Sunt n. huiusmodi inflicti initiandis dolores viva
quedã vox, admonens eos, ut invictum habere discant
animum ad pestes quæ in studiosos irruere solent, & eos
non raro de gradu suo deiciunt. Et si enim scholæ regia-

A 3.

propte-

propterea instituta sunt, ut in ijs inventus ad pietatem
educetur: ut animum rerum, ad finem vite utilium,
cognitione eadem expleat: ut discat virtutes complecti,
vicia edisse, omnem denique turpitudinem horrere: ta-
men ad hoc decus vadenti multa monstra, multa chime-
ra, multa empusa obijciuntur. imprimis autem duo
illa, otium & voluptas, quam plurimos quò in litera-
rum studio vellent, pervenire haudquaquam sunt passa,
quin eos amplexa, tandem non ad salutem, sed ad interi-
tum & perniciem ducerent. Otium enim inhonestum
multos, qui otio honesto, hoc est literis, vacare debebant,
ubi eos ab honesta studiorum occupatione ad pigrinitiam
& asininam tarditatem deficere fecit, miserè perdit &
trucidat. contra quod malum presentissima quidem sunt
remedia, Dei preceptum, vitij turpitude & eiusdem
pœna. sed pauci ijs utuntur. pauci Deo monenti & ab
turpissimo isto flagitio suos ut sibi caveant, hortanti, ob-
temperant: pauciores turpitudinem otij, pulvinaris illius
Sathana, considerant: paucissimi deniq; Censuram se veri-
tatem, Laconum mulctam, Draconis ferrum, Sacra
scriptura notam perpendunt: verum plerique ideo se in
Academijs vivere putant, ut frenos ignaviae & pigrinitici
solvant, atque tum suum se fecisse officium egregiè, autu-
mant, si prolixè otientur, & torpore diffluent. Altera,
qua studiosos infestare solet, ex superiori malo nata, pe-
stis est voluptas corporis. Huic malo plerumq; obnoxij
sunt

30

sunt hi, quibus panis in ore nascitur. his enim, ut ligno
prævo teredines, agnascuntur Sycophanta, Phormiones,
gnathones, quibus hoc unicum cordi est & cura, ut Bea-
tos illos commemoratione & prædicatione fortunarum
inescent & dementent, & inebriatos postea à regia disci-
plinarum via ad libidinum, ad comotationum, ad omne
genus petulantia a via, & Syrtes deducant; digni profe-
cto, qui ante Solis occasum à Timuchis ex benè constitu-
tis rebus pub. eiciantur; aut in Constantini $\mu\eta\eta\epsilon\sigma\pi\lambda\iota\upsilon$ cum
omnibus labe contaminatis, ne reliquos sua contagione
inficiant, relegentur & concludantur. Sed sunt ta-
men, qui cum ex auro compositum habeant ingenium;
defraudant genium suum: quos labor ab otio, pudor à tur-
pitudine, reverentia legum à vitijs, ratio à furore revo-
cat. Quanta autem cum acerbitate coniunctum sit,
otij turpitudinem a verruncare, voluptatumq; libidines
refecare: id nostro iudicio ij potissimum experiuntur, qui-
bus salus sua cura, quiq; in huiusmodi lucta inter se &
labores studiorum, & voluptatum illecebras compo-
nunt & comparant. Nam, ut Seneca ait, militan-
dum hic est; quod ipsum non facile accidit; sed militia
quodam genere quo nunquam quies, nunquam otium
datur, tentandum id & cum dolore conficiendum est.
Verum de dicto Iocratidis satis philosophati sumus. De
duabus autem amaritudinibus studiorum postremis, de

Otium

OTIO & AMORE, & de utriusque turpi-
tudine PETRVS SEGGERS Rostochi-
ensis adolescens doctus & probus Orationem elegantem
& mira rerum iucunditate stipatam, cras hora 9. in
Auditorio magno recitabit. Ad quam audiendam
DD. MM: & studiosos clementer invitamus
PP. sub sigillo Rectoratus. II. Iunij Anno 1602.

ORATIO

ORATIO

Agnifice Domine Rector, Principes Illustrissimi, Reuerendi, Amplissimi, Spectatissimi que Viri, Præceptores omni obseruantia colendi: & tu studiosa iuuentus, adolefcentes longè doctissimi, lectissimi. *Inscitum hoc à natura multis humanis ingenijs, ad nova & inaudita acriter flectere oculos & aures, præterire que nota.* Nec dubium, quin & in hac nostra corona nonnulli eiusmodi existant, qui nihil fortassè præclarum, aut in precio aliquo habendum putent, nisi Nouum id, & inauditum sit, quos idcirco piget eadem frequenter dicere, aut iisdem audiendis aures sæpius dare, atq; adeò vel cogitationem crebram de iisdem suscipere. Verum, ut nos ea eo rectius, ad rationis trutinam examinemus, habemus necesse Socratis exemplum, qui, ut est apud Xenophontem, longè secus sentit in disputatione cum Hippia Eleo, homine ex eo, de quo iam dixi, genere. Sophista enim ille, cum post temporis aliquod intervallum Athenas reversus audivisset Socratem eandem de Iustitia disputationem sæpius iterare, derisit illum intra labia, jactitans, se de hac re semper aliquid noui adferre conari, contra verò Socrates, cum de numeris alijsq; scientijs *μετὰ τὴν αἰσθάν* dici oporteat, etiam de *Virtute* eandem doctrinam, & perpetuò tenendam esse, & subinde inculcandam ostendit. Quod si igitur tantus Philosophus, qui, Cicerone teste, omnium sapientissimus Apollinis oraculo iudicatus studium novitatis removit, neququam me, qui ne *salillum* quidem ingenij Socratici habeam, nova in medium proferre decebit. Quis enim non videt, quid ijs usu veniat, qui suis scriptis & monumentis nova intertexuerunt, eaq; tanquam ex arduo illo sapientiæ colle promanasse astruunt? quot quæstionum captiosi laquei? quot Syllogismi flexiles?

B

quot

quot errorum tenebræ? quot veritatis obfuscationes inde oriuntur? Sed quid multis moror Audit. illustris, ornatiss. & nobiliss.? Non vos fugit, nec quenquam arbitror præterire eiusmodi congressus non ideo institui, ut de rebus levibus & inutilibus, de vagis, & vanis, vt Muscæ volatu, publicis saltu, pediculi tussi, & alijs huius farinae quæstionibus auditorum animos deliniantur & detineantur: *sed ut Deo grata & hominibus salutaria dicantur & fiant*: propositum est mihi *ὅτι ἦν, & ὕμνῳ*, & ea in medium proferre, quæ animos nostros ad divini nominis & numinis vere rationem accendant. Et certè Auditores, qui hoc ipsum facere negligent, no ego illos vanos, non leves, non *μετρωῆς*, & nullius seriæ curæ, verum planè è Musico hoc cætu removendos esse dixerim. Nam & se dedecorant, & omne nomen literarum, dum aureum hunc ingenij ac memoriæ florem in juvenili ætate negligunt, & partim ignavia, otio: desidia, fomno & amore illicito defluere sinunt, partim intemperantia & luxu, partim præpostera & inutili discendi ratione corrumpunt. *Multi etiam ad eruditionem, aut aliarum quoq; laudum excellentiam pervenirent, nisi se iam pervenisse putarent.* Cum itaque duæ sint hominis propriæ & singulares dotes, quibus rectè exultis, non modo animantibus cæteris, verum etiam inter se alij alijs hominibus antecellunt, videlicet **RATIO & ORATIO**, oratione quadam, omnes eos, qui honestis studiis, & moribus dediti sunt, quiq; aliquando sibi ipsis honori, amicis vtilitati, & Reipub. emolumento esse cupiunt, *ab otio & Amore illicito otij alumno* dehortari volui, ne pulcherimum succrescentis ætatis florem & sanctas studiorum vigilias, & Amorem præstantissimum, & utilissimum discendi laborem in ignaum otium, & Venerem impuram conferant.

Materia erit, uti spero, ætati meæ consentanea, huic celebri loco accommodata, auditu non iniucunda, & scitu necessaria. Adhęc

Adhæc cum vestra mihi humanitate & æquitate opus esse sentiam, summa petitionis meæ est, Magnifice Domine Rector, Principes Illustrissimi, viri Reverendi, Auditores suavissimi, doctissimiq; , ut ea, quæ hac ipsa horula tractaturus sim, attentè & benevolè à vestro præsentè commilitone accipiatis, neq; benevolentia vestrae fontes, qui alijs semper patuerunt mihi vni clausos esse patiamini, etiam atque etiam oro, & si vultis obsecro.

Principio, quod otium mala res sit, & multa mala doceat homines, imò & virtutibus, nec non singulis quibusq; artibus advesetur, quotidiana testatur experientia, & multorum sapientum dicta. Bernhardus inquit, Otium est omnium vitiorum receptaculum, omnium tentationum & cogitationum malarum, ac inutilium sentina. Et alibi refert, Ociositas est mater nugarum, non verca virtutum. Hæc est culcitra, in qua Diabolus in homine quiescit, quam ubi viderit audacè accedit, ut Muscæ ad ollam tepidam, & pulmentum cui insident. Et Lucanus ait, -- Variam semper dant otia mentem: fovent libidinem, corpora peragrant, animos enervant, ingenia fuscant, scientiam minuunt, memoriam extinguunt, oblivionem pariunt; Hinc,

Quæritur Ægistus, quare sit factus adulter?

In promptu causa est, *desidiosus erat.*

Rectè ergò Pallas ille apud Hom. docere videtur, cum Agamemnonem increpans ait: Non oportere virum cui Respublica cura, totâ nocte quiescere. Et Iulius Scaliger incomparabilis eruditionis vir doctum reliquit dictum, Literati, inquit, hominis mens, quando quiescit fit amens. Nec me hercle iniuria. Vidit enim vir ille prudentissimus Otium & ignaviam magnorum etiam sæpè ingeniorum pestem esse, cum ignavus hic adfectus teste Justo Lipsio sic animum delimet, paulatim & exedat, ut lignum occulta teredo consumit. Quod autem Iulius Scaliger scriptum reliquit de magnis ingenijs

id quoque sapiens ille Ebræus de viris juvenibus hoc modo præcipiens. *Qui obseruat ventos, non seminabit, qui obseruat nubes, nunquam metet.* quibus verbis erudius innuere voluit auctor, iuvenem frigoris impatientem hibernas lectiones nunquam audire, ætium non ferentem, nunquam legendo, scribendo aut ediscendo se exercere, à vigilijs abhorrentem solem nunquam antevertere: Otio, voluptati ac delicijs succumbentem convivia & lustra honestis laboribus nunquam postponere, atque ita otiosè, contemptè & miserè totam ætatem transigere. Quod Tullius quoq; confirmat iis contingere, in quibus nullus est labor, nulla industria, nulla cura. Prudenter ob id Plato finita disputatione discipulos & auditores suos ita hortabatur: *Videte vos mei discipuli, ut otium vestrum in honestum negotium vertatis:* volens indicare juventutis pestem Otium esse. Ita refert Ælianus, cum Ephoris, qui in Spartanos summum ius obtinebant, judicabatur, eos, qui Decelejam obtinebant, à prandio solere otiosè deambulando tempus absumere, talibus ipsis interdixere. *Ne deambuletis, ut genio indulgeatis, sed ut potius corpus exerceatis.* Inuenerunt scilicet oportere Lacedæmonios non deambulationibus, sed exercitijs bonam valetudinem parare & tueri. Et tu Philémon prudenter & eruditè olim informasti Cleonem, cum dicebas. O Cleon desine nugari & otari, si discere distuleris, vitam tuam omni ope destitutam imprudenter efficies: sin verò quid honesti egeris cum labore, labor quidem evanescit, honestum autem remanet. Sin quid turpiter egeris cum voluptate, voluptas evanescit, turpitudò verò manet. Neq; nauta, ô Cleon, si non per undas ventus apprehenderit terram, vnquam seipsum servare poterit, neq; vir pauper qui nullam didicit artem tutò vivere potest. sed pecunias, ais, possideo. At illæ citò pereunt, & fontes sunt & origines omnium malorum, stimulos majores nequitiae subdunt, atque fenestram criminibus omnibus.

30

bus aperiunt, ut præstiterit honestâ paupertate laborare, quam multis & inultis divitijs affluere, iuxta illud Menandri: μάλλον πένεσθαι ἢ πλεῖν κερκῶς. Dic enim mihi Cleon, quidnam tibi prodesset, licet etiam Rex summus esses, totiusque mundi dona & bona possideres, cum nihil aliud sis quam Homo, factus ab humo, & *hæmina vna sanguinis, quam quilibet levis casus rumpit, qualibet febricula corrumpit*, vel ut ille ait, multis miserijs, & calamitatibus adfectus & mortalis. Quid tum, quod procul expuis? multa abundas pituita. Veste vestitus es eleganti? at hanc ovicula prius habuit. Aurum gens: hæc fortunæ inconstans est potentia. Opibus affluens, hæc vis est iniqua temporis. Superbis, huiusmodi est stultitiæ jaçantia quam sectaris. Sunt tibi prædia & domus prætendis. An ignoras fortunæ vices, quæ divitem hodiè mendicum facit in crastinum? Quod si nostrum aliquis ad portum fortunæ appulerit, demittit anchoram securitatis gratia. Sin temerè jaçtatus inepto flatu feratur nullam in senectute paupertatis auxiliarem habebit salutem. Sed fortasse dicis, amici, familiares & sodales mei tempore necessitatis mihi sumptus suppeditabunt? Quin tu potius opta, *nullo modo cum sodalibus neque in via, neque in foro ullū sermonem exequi*. At ulterius quæris, quomodo sodales evicti? Difficile est de eo præcepta dare, cum necessariò hominum consuetudine utamur. Sed tamen tutior fueris, quo cum paucioribus familiaritatem alas. Sin minus veluti *Umbra* tibi adhærescent, & studijs tuis erunt obstaculo.

Duplex igitur mihi præceptio, *Et ut bonos rectosq; eligas & adnotes, Et fugias malos & decortos, ut nauta secpulos*. Porro viam tibi non ad fraudes præco, sed ut medici venena quædam venenis pello in salutem tuam non in noxam. Ad diligentiam, quam optimam eruditionis atq; existimationis custodem vocamus, te incito, non ad otium. Nihil enim boni parit otium inane. Deus otiantibus non adsistit. Cir-

cuire in otio ferians infensissimum est vitæ malum: neque potest fieri, ut is metam tangat, qui non collimat. Omnino autem (hæc summa admonitionis est) semper assiduum & crebrum te velim in scribendo, in legendo, magis verò tui amantem & æstimantem, non quo ad Superbiam te vocem, absit absit illa pestis. Hæc omnia evertit, sicuti antiqui versiculi testantur:

Si tibi copia, si sapientia, formaq̄, detur,

Sola superbia destruit omnia si comiteur.

Isidori verba in animo tuo gestes, quæ quidem pauca & parva, sed tamen magna sunt, nec numero sed pondere æstimanda. *Esto, inquit, parvus in oculis tuis, ut sis magnus in oculis DEI.* Tanto enim eris in oculis Dei pretiosior, quanto fueris in oculis tuis despectior. Tu igitur, mi Cleon, superbiam fugias, & Euripidæum illud sæpius petas, τὴν εὐκλείας πατρὸς, labor gloriæ genitor. Hoc dico petas, ne dona, quæ magnus ille Deus in te contulit, ut aquam immoram fordescere patiaris & obsolere. Cogites itidem ætatem tuam in præcipiti cursu esse, nec faciliè facturum te messem, si in hoc juvenili vere neglexeris facere sementem. Sementem dico & virtutis & doctrinæ. Vt enim ij qui scablas conscendere cæperunt, non prius desistunt ab ascensu, quam supremum attigerint gradum: sic & tu in bonis semper altius scandendo sis adfectus: siquidem multum oportet illum laborare, qui gloriosam laudem consequi velit. Eodem modo Pythagoras ille familiariter familiares suos admonere solebat, vt optimum vivendi genus sibi eligerent. Quamuis a laboriosissimum consuetudine jucundum fore volebat, ac vetus illud acriter ipsis ingerebat: τὴν χεῖρα πηλὴν ἔροντα, δὲ τὴν ἴχταν καλῆν: Manum admoventi sunt vocanda numina. Eadem quoq; præcepta semper aures nostras circumsonent Audit, neq; vnquam ex animo nostro excidat Alexandri illud μηδὲν ἀναβαλλόμενον, ne labores et exercitia de die in diem procrastine-

34.
craftinemus, sed eas quæcunq; sunt in nobis mentis & ingenii vires Labore excitemus, & sedulitate tanquam cote aliqua acuamus, neq; ab otij & desidiæ illecebris vinci nos & debilitari patiamur. *Ingenium n. mi homo, ingenium uti fer- rum esse scito, splendet si utare, rubiginem contrahit si recondas.* Hinc Alexander Macedones suos ad veterem frugalitatem & labores militares revocans dicebat: *Maximè servile esse otio dis- fluere, Laboribus verò deditum, maximè esse Imperatorium.* Refert Franciscus Patritius doctissimos & sapientes veteres nihil magis censuisse odio prosequendum, quam segnitiam ani- miq; torporem: Quocirca, inquit, antequam epularentur adolescentes ad mensã vocabant, quid officij, quid vè negotij per diē egissent, interrogabāt, & illis esculenta apponebant, quorum industriam probabant. Illos a. ex cænaculo ex- trudebant, qui per ignaviam ac inertiam nihil egissent. Mi- randum quoq; & illud, doctissimi commilitones, quod Sa- bellicus scribit de Florentinis, quod hanc nimirum à maio- ribus acceptam laude dignam consuetudinem adeò strictè observarint, ut si hominem vidissent otiosum, nec qui vitæ suæ functionisq; rationem reddere potuerit, *capite plesterent, aut civitate, ut perniciosum civem ac inutile patriæ pondus extruderent.* Ergo verè in laude ponendum Dionysij responsum! Hic interrogatus olim ab aliquo, *Anne otiosus esset?* *μὴδέ μοι ἐμοὶ τῶν οὐρανῶν* respondebat: *absit v̄ hoc mihi unquam accidat.* Et tu Socrates *Negotium non opprobrium esse, Otium autem opprobri- um facebaris.* Tu quoq; doctissime Demosthenes propheticè nobis inclamas: *Desidiam & otium comitari egestatem, & aliena a- gendi studium.* Et tu Xenophon pleno ore laudandus cum ali- quando juvenem videbas matutina tempora lectiunculis consumentem, ac multa ante lucem componentem, hoc modo ipsum blando sermone appellabas. O juvenis *jucun- dissimum condus obseium*, cum laborem non fugias, neque, aliam curam admittas, neque cogitationi & actioni locum relinquis

relinquas, sed dies noctesque summâ contentione enitaris, ut priori cumulo aliquid adijcias, & bona acquisita quotidie nova aliqua, et non contemnenda *accessione* augeas, ubi hoc modo semper sis adfectus, *tum feruet opus, & non sentitur sedulitate labor*: ubi verò eiusmodi ardore animus tuus vacat, ibi profectò omnia in te frigebunt, & ita nihil laude dignum efficies, si nimirum tempus matutinum dormiendo ac cutem molliter tractando consumpseris. Quapropter cum intelligamus incomparabilem ingenij iacturam, otio & somno fieri, hoc agamus, dies noctesq; meditemur, quomodo huic malo, quo nullum pestilentius hominibus datum est, medeamur & occurramus. In quo, vt mihi videtur, Hieronymi præceptum nobis sequendum. Is interrogatus, quâ ratione otium effugeret? *Semper, respondebat, age aliquid, ut Diabolus adueniens, semper te aliquid agentem inueniat occupatum.* Hoc igitur remedio utamur, in hoc nos exerceamus, hoc nobis assiduo labore dulce reddamus, ne propter nimiam pigritiam & somnolentiam susq; deque habeamur, sicuti vir ille pius & doctus contemptui ludibrioq; exposuit hisce lepidis & ridiculis versiculis obesos & somno deditos monachos.

Curant (inquit) non aras, sed haras, non vera, sed ara,

Non equum sed Equos, non inopes sed opes.

Libras non libros relegunt, parentq; monetis

Non monitis, pretio non prece quemq; iuvant.

Non Alleluia ructare, sed allia norunt

Plus in Salmone quam Salamone legunt.

Vitemus ergo otium A.H. ne & nobis tales vel similes versiculi in ignominiam nostram scribantur, & operam demus, ut in mente nobis versetur illud verè Imperatorium: *Quo maior ero, eo magis laborabo, & quo magis laborabo, eo maior ero.*

Verum

Verum ne excidam à linea quam infisto, obijcient mihi nonnulli, semper laborare esse difficile, nec non laborandi difficultatem plurimos deterrere. Cogitent quæso hi ipsi, nihil vnquam inveniri pulchrum, quin & idem sit difficile: considerent etiam nullam esse in communi hominum societate vitæ partem, suas quæ non habeat difficultates atq; molestias: vnde natum tritum sermone proverbium *καλεπὴ τὰ καλὰ, τὰ δὲ κακὰ ἔχουσι καλεπὴ*. Militiam quæso spectata nonnè hæc plurimis referta est malis, summis onerata laboribus atq; periculis? sub æstu intensissimo, in frigore gelidissimo consistendum est in armis, imò etiam cum hoste non sine sanguine, & extremo vitæ discrimine confingendum sæpius, corpus nonnunquam inedia macerandum, cerebrum quandoq; vigilijs cōturbandum, sub puro Iove idq; cœlo pluvio & ventoso cubandum: perferendi imbres, non permiscendæ grandines, non fugiendæ nives: jam transeunda vada, mox superanda montium juga, sylvæ etiam aliquando, ipsis feris vix cognitæ perlustrandæ, aliâq; id generis infinita tentanda & experienda militibus. Hæ sunt militum deliciae, hæc jucunda militum fercula, quæ si nullis implicita difficultatibus dixerit quispiam, à quovis ridebitur, fat scio. Ut autem attico more paucis multa complectar, nulla est in vita conditio, quæ suis careat molestijs: ita namq; natura comparatum est, vt qui consequi aliquid volet, id non sine labore adipisci queat. *Vigilare decet hominem, teste Comico, qui vult sua iusto tempore conficere officia. Nam qui dormiunt libenter sine lucro cum malo quiescunt.* At ignavi illi fuci votis conceptis, ni fallor, jugiter optant, cupiantq; summoperè Eloquentiam Ciceronis, scientiam Demosthenis, acrimoniam Aristotelis, memoriam Themistoclis, prudentiam Socratis, sapientiam Nestoris, si modo dormientibus hoc ipsam, ut cum Poeta loquar, *Dij offerrent.* O molles ac voluptuarios homines, qui in ipso flore ætatis delicias quærunt, & quo

C

illis

illis itinere ad eruditionem aditus pateret illud ingredi ab-
 nuunt, nisi viam videant, tum mollissimam & planissimam
 tum rosis violisq; constratam, quamq; viridantes opacent
 omni ex parte patularum arborum comæ. Sed expecta-
 bitis ô boni & frustra expectabitis, *Labor, labor hic requiri-
 tur, exercitatio postulatur;* Absq; his nihil vita dedit morta-
 libus, juxta Epicharmi illud: τῶν πόνων πολὺσιν ἡμῖν πάντα τ'
 ἀπὸ τοῦ θεοῦ, Laboribus Dij cuncta nobis vendunt bona.
 Quid enim? an in curis cum Cicerone natam Eloquentiam
 consertis? minime. Perich cuius in labris ipsam suadendi
 Deam sessitavisse legitimus annatam esse Eloquentiam puta-
 tis? nequaquam. Quid uno eodemq; ortu & Demosthenem
 & præclaram eius scientiam procreata arbitramini? nul-
 lo modo. Tantum enim in eo studium fuisse, tantus labor
 dicitur, ut locum sibi subterraneum ædificârit, in quem sin-
 gulis diebus descendit actionis formandæ vocisq; compo-
 nendæ gratia: sæpè etiam duos aut tres menses continuos
 ibidem consumpsit rasâ alterâ capitis parte, ut ne, si vellet
 egredi, præ verecundia posset. Tanto præterea doctrinæ
 studio flagravit, ut in arduâ & angusta admodum sponda
 cubaret, ut manè citò expergisci, auroram prævertere, &
 literis pertinacius operâ navare posset, vehementerq; doleret
 si quando fabrorum antelucana forte victus esset industria.
 Et plurane vultis diligentissimorum virorum exempla? ca-
 pite. Socrati in senectute Citharam pullanti & aberran-
 ti, dixit quidam. Tunc adeo senex cithara ludis? *καὶ τὸν
 ἐπιμαθὴν εἶπαι ἢ ἀμαθὴν* respondebat: *Melius est serò quam nun-
 quam discere.* Nec ille otiosus fuit, optimi Audit, qui dixit.
*Quod si alterum pedem in sepulchro haberem, tamen aliquid addiscere
 vellem.* Nicias ille adeò adliduus fuit, ut famulos sæpè roga-
 ret, an lauisset, an pransus esset.

Plautus comicus interdum suas scripsit Comoedias: noctu
 vero operam locavit pistori, ac in agendis molis qualem-
 cunq; quæstum fecit.

Clean-

30

Cleanthes philosophus quaestu extrahendæ aquæ nocturno tempore inopiam suam sustinuit, diurno Socratis præceptis percipiendis operam dedit.

Dorotheus Theobannus Monachus, teste Sozomêno, interdium lapides ex mari, quod erat in proximo colligere, inq; annos singulos extruere parvulam domum solitus fuit, & eam dare his, qui sibi domum ædificare non poterant: Noctu autem folia palmarum nexuit textura tortuli, ex illis Sportulas confecit, quibus victum sibi suppeditaret. Cui quidam, cur, inquit, ita corpus conficis? *quia illud, respondit, me conficit.* Itaque & Cyrus ille Xenophonteus, Deum, ait, non otiosis, sed laborantibus favere, eaq; bona fruentibus esse longè jucundissima, quæ non facili manu obveniunt, sed cum molestia parta sunt. Vobis igitur ingenui adolescentes quotquot animo & corpore adestis, vobis inquam hoc planè sit persuasum, nihil eorum, quæ verè honesta pulchra & salutaria sunt contingere hominibus sine assiduitate & labore, uti multa veterum sapientum dicta monent. Notum enim est, *πῶς ὁ τῷ ἔπι γῆς κρημῖν γένεσθαι ἀρετῆς ἐκ ἀνάγκης.* *Omne aurum quod super terram est, & infra terram virtute non est comparandum.* Nec vobis latet illud pulchrum. *Ἡ φυτὸν ἀναστὰς ῥοῦ, οὕτως ἡ ἀρετὴ ἀναστὰς ἀπολαβῆς.* *Vi planta crescit rore, ita Virtus improbo labore.* Multo minus vos præterit Proverbium, *ὁ φεύγων μύλων, ἀλλοίω φεύγει.* *Qui fugit molam, fugit farinam.* Item, *οἱ πόνοι πικρῶσι ἐνδοξίαν,* Honor & gloria labore comparatur. Non enim levis adscensus, si qui petit ardua; sudor Plurimus hunc tollit, nocturno ex somnis olivo Immoritur: delet, quod mox laudauerat in se Qui cupit æternæ donari frondis honore. Dixi de Otio sive Pigritia studiorum peste infestissima. Superest, ut breviter dicam de Venere seu Amoris illiciti turpitudine. Quis n. prudentiorum est, qui non intelligat Amorem ex ignavia & pigritia nasci otioq; & luxu nutriri? Non n. sine causa cecinit Ovidius, quod cecinit.

Otia si tollas periere Cupidinis arcus;

Cedit amor rebus, res age, tutus eris.

Quis, inquam, est qui nesciat, quantum exitij ab hac peste adolescentum studiis inferatur? quis ignorat eos infinitis curis & vicissitudinibus infortunij obnoxios esse? cæcos oculis, surdos auribus? imo pudore & metu, sensuq; prorsus omni destitutos, ita, vt neq; consilia, neque terminos habeant vllos? Priusquam autem de impuro hoc monstro differere pergam, inclamo vobis, si me eadem alacritate audiveritis ac de priore balbutientē audivistis, me quoq; ad dicendum alacriorem reddideritis. Vos quæso attendite, animumq; intendite. Morbi corpus affligunt Audit. Amor & Voluptas ipsam mentem: imò & corporis vires exhaurit, & famam atq; existimationem imminuit, & ingenium labefactat Amor. Itaq; Demosthenes excitatus Laidis meretricis forma, cum audivisset dimidium talentum pretium noctis esse, *Ego, inquit, tanti pænitere non emo.* Neq; illud admirandum. Comicum illum non minus verè quam rectè locutum, *Amantem perpetuo igne torreris*, & contrarijs animi perturbationibus semper agitari. Nec ædepol scio, quomodo studiis & meditationibus serid vacare is poterit, qui in eadem cum Plautino illo in Cistellaria amatorculo carnificina jactatur, cruciatur, agitur, stimulatur, & in amoris rota miser versatur, qui item examinatur, fertur, differtur, distrahitur, diripitur, ita vt nullam mentem animi habeat, ubi est, ibi non sit; ubi non est, ibi sit animus; seu ut idem in Mercatore loquitur: Qui nunquam bene queat quiescere, cuius cum domi est, foris sit animus, cum foris est animus, sit domi: vel vt potius eidem Plautinum illud in Truculento asidue occinendum putemus:

Non omnis ætas ad perdiscendum sat est

Amanti, dum id perdiscat quod pereat modis.

Quod

Quod dum ille facit, interim omnes ingenij adolescentes
perpetuò in animo & ore habeant illud Publij,
Lascivia & laus nunquam habent concordiam.

Ita enim eiulat Tibullus Poëta:
*Ab ego ne tales possem sentire labores
Quam mallem in gelidis montibus esse lapis!
Stare vel insanis cautes obnoxia ventis*

Naufraga quam vasti, tunderet unda maris.
Hinc colligimus Amorem potius ex stultis insanos facere,
quam in animum sapientis cadere. Quid enim quæso insa-
nius esse potest, quam à se ipso discedere, nec secum habita-
re, sed in alieno corpore degere? Quid peius quam viven-
tem non vivere? quam sensum habentem non sentire? quã
oculis præditum non videre? Verum obijcient mihi non-
nulli, nisi me animus fallit, Amorem esse virtutem, cum cir-
ca amabilia versetur & pulchra. Facile largior si sit virtus.
sed heus quotquot adestis amatores, quas adfertis rationes,
quas opponitis demonstrationes, quæ profertis argumenta,
quæ proponitis testimonia? An ideo virtus erit Amor,
quod circa res amabiles pulchrasvè versetur, siquidem vir-
tus est fucosa, amabili meretricum forma rapi, composito
illarum vultu capi, oculis illarum basiliscinis infici, totoque
illarum corpore ad pulchritudinem ficto picto trahi, vinci,
sub iugum mitti? Et concedo adhuc, si qua illa illas forma
commendat aut venustas, tum amabile & pulchrum amoris
statuetis obiectum? annuitis video. Sed ubi sodes amabili-
tas illa consistit? ubi pulchritudo locum habebit? in virtute
fortassis meretricum & moribus. Agite igitur perponde-
remus meretricum virtutes, trutinemus illarum mores, au-
diamus poëtarum commendatores, quas virtutes illis attri-
buant, quos mores adscribant. Hic non minus verè quam
venustè differit.

C 3

Quid

*Quid levius pluma? flumen. quid flumine? ventus.
Quid vento? meretrix. quid meretrice? nihil.*

Et ut alius inuehit.

*Nec celare suas, nec vincere fœmina curas,
Nec differre potest, tantum levitatis in illa est.*

Egregiæ virtutes, egregia meretricum Encomia digna muliercula Amoris domicilia.

Audivistis modo Amatores molliusculi, quibusnam egregiis virtutibus si vitia sunt virtutes vestræ Deæ clarescant quibus supplicatis, quibus litatis, quas observatis, timetis, colitis. Sed oblatrare vos mihi audio levitatis quidem in alijs vitium esse, in vestris verò meretricibus virtutem, quippe cum levia omnia sursum tendant, gravia vero deorsum. Atque si cœlum totum levitate delectetur, cur non & eiusdem incolæ vestræ Divæ, si modo Divæ, & non potius Diræ infernates vocandæ sint, unde totius nostri fundi calamitas originem traxit? Atqui si Deæ, cur scriptores in illas sæpissimè invehuntur? cur illas sollicitudines continuas, insatiabiles bestias? cur damna adolescentium, naufragia virorum incontinentum? cur adulterii vasa, animalia pessima? cur evacuationes burfarum, turbationes scholarum? cur juventutum expilatrices, patrimoniorum devoratrices nominare non verentur? Vbi iam quæso latet illud pulchrum? ubi delitescit illud amabile? causam nullam video, nisi morbo Amoris id fieri prætendatis. Est enim *Amor*, ut ille Medicus ait, *morbus & morborum maximus*. Atque hinc contingat, ut: *Si quis amat ranam, ranam putet esse Dianam. Si quis amat cervam, cervam putet esse Minervam*. Porro, si incommoda amoris examinemus, deprehendimus, quod ille, qui Amorem latentem esse ignem, gratum vulnus, sapidum venenum, dulcem amaritudinem, delectabilem morbum, incundum supplicium, blandam mortem definiivit,

30
definivit, rectè dixerit. Præterea adeo perturbato sunt
animo, ut etiam suiipsius obliuiscantur: itaque etiam in a-
mentiam quandam incidunt, qui morbus à medicis æque
dicitur. Quem eleganter Poeta nostro seculo ita descripsit.

Nil Amor est aliud, si nescis, quam sine vita

Vivere, nil aliud, quam sine morte mori.

Atqui hic reclamant mihi teneri amatorculi Amoris &
sue Deæ exercitio corpus crescere & auferescere, ingenium
poliri, acui, excoli: Intermissione verò eiusdem melancho-
liam veram dementiæ scaturiginem oriri, effici, foveri,
concoctionem prohiberi. Verum quam absurdæ hæ sunt
apinæ, quamque nihili omnino sint rationes, ne mo non
videt. Quis enim ignorat crebro Amoris exercitio corpo-
ris robur minui, cerebrum debilitari, Spiritus vitales labe-
factari, vitam extenuari, maximamque omnium rerum
negligentiam suboriri? vnde & Iustus Lipsius scitè disse-
rit & præclare. *Intermisso Veneris exercitio corpus auferi, membra
consolidari, vires corroborari, ingeniiq; acumen acui, quod ipsum etiam
extra omnem controversiam aleam possum esse.* Testimonio sunt
nobis robustissimi illi Athletæ, Tarentinus, Diopomus,
Aspillus, & alij quam plurimi, qui penitus ab hoc Veneris
ludibrio abstinuerunt. Sic *Socratem Philosophum adeo Amoris
exosum fuisse legimus, ut cum aliquando quempiam verba de Amore
facientem audivisset, caput suum pallio obvelavit, nec antea revelavit,
quam illo sermo desirus exiit.* Quapropter non improbanda
sunt nitidissima Plutarchi verba, quæ in adolescentibus re-
quirit, *ut nimirum habeant in animo temperantiam seu continentiam,
in lingua silentium, in vultu pudorem.* Hinc Pythias Aristote-
lis Philosophi filia, interrogata. *Qui color esset pulcherri-
mus? Qui per pudorem ingenuis oboritur, respondit:
Et Cato senior pulchrè dixit sibi nimirum magis
placere*

placere eos, qui rubescerent, quam qui palleferent; Quod rubor arguat bonam indolem, pallor non item. Et certè maximum constantiæ munus est pudicum esse, *frontem apertam, linguam parcam, mentem clausam habere, & ab amoris illecebris abstinere.* Quod si quis est, qui id assecutus fuerit, ille jure optimo id dicere potest, quod Sophoclem Tragicum dixisse Plato refert, qui cum à familiari suo rogaretur, Ecquid adhuc cum grandis admodum natu esset, cum sceminis rem haberet? *Vii meliora,* inquit. Lubentissime enim ab Amore, tanquam à crudeli, importuno, rabido & fero Domino effugi. Pulchrum profectò, & memorabile sapientis viri dictum, dignum ut à quouis homine cordibus insculpatur, retineatur, ruminetur. Evigilate hic amatores leviculi, & amorem qui mentis organa debilitat, & ipsum ingenii acumen præstringit, seriò vitate.

Infidus est Amor, & pessimum, vt ille ait, quemq; animum inhabitare solet. Hoc revera ita esse, exemplum ex Bionis Smyrnæi bucolicis nobis indicat. Adolescens olim auceps in nemore arboribus denso dum venatur aves, fugitium vidit Amorem buxi ramo insidentem. Vt igitur animadvertit supra modum gaudens (quoniam avis ei permagna videbatur) & calamos simul omnes inter se coniungens, huc illuc transilientem observabat Amorem : tandem verò indignatus, quia nihil proficiebat, abiectis arundinibus senem adivit aratorem, à quo hanc artem didicerat, eique rem enarravit, & sedentem ostendit Amorem. Porro senex subridens movit caput, hocq; responsum juveni dedit, *Abstine,* ait, *venatione, nec istam avem insequitur, fuge procul, mala est hæc bestia, tuq; beatus dum non ceperis ipsam, sed cum adultus fueris in virum, ille qui nunc fugit & resilit, ipse sua sponse accedens subito capiti tuo insidebit.* Nec tu quoq; doctissime Socrates malè imbuisti Xenophontem & Critobulum, dum hunc in modum exclamas, *Consulo tibi ô Xenophon, ut cum bellulam videris puellam,*

30
lam fugias quantum potes, ita ut ne quidem respicias; multò minus animo & cogitatione comprehendas (petiosam puellæ formam, flammeòs oculos, purpureas genas, corallina labra, teretes lacertos, & ebur vincentes candore manus.

Tibi verò ô Critobule consulo, ut integrum annum absis, vix enim intra hoc tempus à morsu sanari poteris. Et tu divine Plato dōctè erudire solibas: ô juvenes, dicebas, fugite Amorem, quia parit dolorem.

Quot enim campo flores, tot sunt in amore dolores.

Fugite hunc iuquam, priusquam producat vngues & dentes. Sin minus iam aduclum malum impugnandum vobis erit, cum ipsum adhuc paruulum & infantem amplexu fueritis. Sed quoniam Amoris vngues & dentes mihi reclamatis? Suspicio & Zelotypia. At habet quiddam illex & floridum opponitis. Sphinx etiam varietatem alarum illecebrosam habuit, & ad solis radios conversæ aureus erat bestię color: aduersus nubes autem ceruleus, quale iubar Iridis relucet: sic etiam Amor, habet quiddam gratiosum nec inelegans, sed blandum & iucundum. Rapit autem vitas familiasq; & nuptias, & Imperatores & Principes non ænigmata proponens, sed ipsemet ænigma inventu solutuque difficile existens. Vt si quid eiusmodi componat ænigma, *Quid sit quod oderit simul, aut amet: fugiat aut persequatur: minetur, aut supplicetur, irascatur, & misereatur: desinere velit, ac nolit; eadem re maxime tum gaudeat, tum tristetur.* Hic sanè scirpus agri solvi & conciliari posset. Præterea Sphingis ænigma per multa quoq; habet conficta. Non enim revera tripes est senex, si baculo innitatur, neq; infans est quadrupes, quia gressus molles & infirmos manibus fulcit. Amantium autem affectus veri sunt, amant, oderunt: eundem absentem desiderant, præsentem metuunt: adulantur, convicia dicunt: pro amato moriuntur, occidunt: optant non amare, abstinere Amore nolunt; emendant, & obcæcant; docent, ac per-
D dunt,

dunt: imperare nolunt, ac servitutem tolerant. Hæc est causa cur hic adfectus maximè pro insania reputetur. Hinc amatorius vir Euripides inquit, AMABAM. Amor autem hominibus furor est, irrationalis cuiusdam cupiditatis excessus est, & velocem habet accessum; tardum autem discessum. Advolate huc denuò vos Venerum pedissequi, advolate huc Amoris affectæ, serioq; illos perponderate, quos Amoris perniciës in summam perniciem trufit, deturbavit, præcipitavit. Exemplâ passim sunt obvia. Quis enim vestrum est, qui nesciat, quot fortissimos viros, quot illustrissimos heroes infandus hic Amor emolliërit, enervarit, effæminarit. Dicam quo nemo erit, qui audiens non supra modum miretur? Duarum toto orbe clarissimarum gentium duos longè præstantissimos duces ad memoriam revocate. Quem vestrum præterit Cajum Iulium Cæsarem, victorem in Galliis, in Germania, in Britania, in Hispanijs, in Italia, in Thessalia, in Ægypto extitisse, eundemq; mox in Armenia, in Ponto, in Africa, rursus in Hispania supremo Marte victurum in medio tantarum victoriarum ab Amore regio, interim apud Alexandriam victum esse?

Quem fugit Hannibalem apud Ticinum, apud Trebiam, apud Trasimenum; apud Cannas victoriam reportasse, & denuò in patria vincendum sua prius apud Salapiam Apuliæ oppidum, quo inexcusabilior sit, meretricio Amore subactum esse?

Quanta vobis videtur mali vis, quæ tam duros animos superarit, tam rigida pectora levi incurfu fregerit, tam rapidos pedes vicerit, tam fortia brachia fragilibus vinculis incluserit, ligarit, coercuerit? Si A. O. omnes articulatim historias attingere n, hic totus dies, ad dicendum non sufficeret. Notissimæ sunt etiam sacrorum bibliorum historia. Quis enim ignorat, turpissimam hanc Amoris turpitudinem diluvio primi mundi hominibus immisso non postremam an-

lam

30
tam præbuisse? Quis nesciat Sodomam & Gomorram ob
eandem fæditatem incensas & combustas, & in cinerem re-
ductas? Quis verò sacrarum historiarum tam ignarus
quem lateat Simsonem turpissimo meretricio amoris inter-
venientem oculis privatum esse? Regem Davidem amoris o-
peram dantem eandem commisisse, Sapientissimum Salomo-
nem amore muliebri extoecatam Idola coluisse? Quare
cum tam mandatis divinis, quam humanis reluctetur otium
& Amor, cum plurima secum adferant incommoda, cum
sint omnium flagitiorum & scelerum quasi communes fon-
tes, & scaturigines, cumq; nec honesta sint, nec utilia, hæc
duo periculosa vitia studiosi adolescentes cane peius & an-
gue in flore ætatis fugiant, vitent, devitent, memores illius
versiculi:

Quicquid agas prudenter agas & respice finem.

Quem si acriter & ad veri iudicij lancem examinabunt à tur-
pissimo otio, & ab amantum ordine, quem Poëta ille nobis
ob oculos ponere voluit, facili negotio abhorrebunt.

Navigat (inquit) omnis amans, & habet sua vela Cu-

Crede mihi certè, navigat omnis amans. (pido

Est amor unda, unda est incerta, infida, fugaxq;

Talis amor. Sed quis navigat? feda Venus.

Qua navis? furor obscenus. Quem portat? amantem

Amentem. Remos quos ea navis habet:

Fallacem noctem Bacchumq; insana morventem

Arma. Quibus velis? fune, cruce, igne, lacu.

Hiscè deterriti more Elephantum, qui cisti amnibus im-
pense delectantur, haud temere eos, cum insciji sint narra-
di ingrediuntur, haud facile Veneris iugo licet more capi-
antur,

antur, colla subdant, vidisse ea utile, non se inseruisse, tran-
sisse non miscuisse.

Cum itaque *casta mens Deus sit, & casta velit mente vocari*
Iussis & castas pondus habere preces: ut piè pius Poëta canit, se
sine casta mente Deo non placere, ne dum illum co-
lere posse, animum inducant, sibi persuade-
ant, certissimè credant.

D I X I.

definiuit, rectè dixerit. Præterea ad
animo, ut etiam sui ipsius obliuiscantur:
mentiam quandam incidunt, qui morbi
dicitur. Quem eleganter Poeta nostro secu

*Nil Amor est aliud, si nescis, quam sine
Vivere, nil aliud, quam sine mor*

Atqui hic reclamant mihi teneri amato
sux Deæ exercitio corpus crescere & aug
poliri, acui, excoli: Intermissione verò ei
liam veram dementiæ scaturiginem oris
concoctionem prohiberi. Verum quam
apinæ, quamque nihili omnino sint rati
videt. Quis enim ignorat crebro Amori
ris robur minui, cerebrum debilitari, Spi
factari, vitam extenuari, maximamque
negligentiam suboriri? vnde & Iustus L
rit & præclare. *Intermisso Veneris exercitio co
consolidari, vires corroborari, ingeniiq; acumen acc
extra omnem controversiæ aleam posuium est.*
nobis robustissimi illi Athletæ, Tarentin
Aspillus, & alij quam plurimi, qui penitu
ludibrio abstinerunt. Sic Socratem Philo
exosum fuisse legimus, ut cum aliquando quempia
facientem audivisset, caput suum pallio obvelavit,
quam illo sermo desierit. Quapropter
sunt nitidissima Plutarchi verba, quæ in a
quirat, ut nimirum habeant in animo temperanti
in lingua silentium, in vultu pudorem. Hinc
lis Philosophi filia, interrogata. Qui coler
mus? Qui per pudorem ingenuis obo
Et Cato senior pulchrè dixit sibi

the scale towards document

